

SUOMEN SOTI

Tässä numerossa

- 8 JYVÄLLÄ** Lapin maastosta löytyy yhä räjähteitä *Jaakko Peltomaa* • Suunnittelukin on taidetta *Kari Selén* • Ranska vaihtaa asevelvollisuudesta ammattiarmeijaan *Jukka Knuutila* • Talvisodan valheita kumotaan Valkovenäjällä *Aatos Alhainen* • Huomio! Uusi opas jakaa kriisitietoa *Jura Jukola* • Maailmalta *Pertti Lappalainen* • Virtuaaliset kertausharjoitukset avuksi paikallisjoukkojen resurssipulaan? *Leif Eklöf* • Sveitsin puolueettomuus *Ville Tolvanen*
- 12 TIEDUSTELU** Sota-analyttikko N-E Stenbäck osaa lukea vaaran merkkejä *Heikki Tiilikainen* • Informaatiopatologia eli jääkö tieto matkan varrelle? *Jaakko Bergqvist* • Stella Polaris – Pohjantähden papereiden jäljillä *Heikki Tiilikainen*
- 18** Vapaaehtoinen maanpuolustus: Puut metsän edessä *Jukka I. Mattila* • ...Ja luut kasaan! *Heikki Tiilikainen*
- 20** BUK M1 suojaa pääkaupunkia • Ilmatorjuntaa varusmiehen silmin *Marko Eriksson*
- 24** Mikael Spohar on palvellut niin Kroatian merijalkaväessä kuin Savon Prikaatissakin *Tapio Mäkinen*
- 27** Tekniikkalehti
- 44** Veteraanit palasivat Teikarille, vainajien saarelle *Jura Jukola* • Teikarin taistelu *Teuvo Rönkkönen, Heikki Tiilikainen, Jukka I. Mattila*
- 48** Huumeet armeijassa *Jura Jukola*
- 52 TAUKO** Sodan sävelet uudella levyllä *Jura Jukola* • Muistomerkeissä virheitä *Aatos Alhainen* • Pillipiipareiden joukossa *Jukka I. Mattila* • Syksyn kirjasatoa *Markus Anaja* • Ilkka Remeksen syysuutuus *Ruttokelot Jura Jukola* • Kirjaklubi käynnistyy
- 53** Neitsyt Maria heraldiikassa *Jukka Suvisaari*
- 58** Internetissä sotahistoriaa *Kari Huhtama*
- 60** Terveidenhoito *Eero Lehmuskallio*
- 62** Kenttäreitti *Riitta Salo*
- 64** Otilan kymppi *Jyrki Otila* • Palautteet
- 66** Kolumni *Jukka Knuuti*

KANNEN KUVA: JANNE KOPU

JULKAISTAVA AINEISTO. Aineisto hyväksytään julkaistavaksi ehdoin, että Kustannus Oy Suomen Mies saa aineistoon hyvän kustannustavan puitteissa eri korvauksetta vapaan käyttöoikeuden tiedonvälitystoiminnassaan, ellei muuta ole nimenomaisesti sovittu.

TILAAJAREKISTERI. Lehden tilaajarekisteriä voidaan käyttää suoramarkkinointitarkoituksiin. Niitä lehden tilaajia, jotka eivät halua että heidän tietojensa käytetään, pyydetään ilmoittamaan siitä lehden tilauksen yhteydessä.

KUVA: JURA JUKOLA

Palapelit rauhan ja sodan taustalla

Monena mies eläessään, voi diplomi-insinööri Nils-Erik Stenbäck sanoa hyvällä syyllä. Hän on ainoa jäljellä oleva sotilas-asiamiehenä palvellut reserviläinen, tiedustelu-upseeri ja legendaaristen kenraalien ystävä, mutta ennen kaikkea sodan ja rauhan analysoitsija, isojen ja pienten tietojen kerääjä, yhdistäjä ja tulkitsija. Presidentti antoi tiedustelumiehille lopulta luvan kertoa kokemuksensa. Stenbäckin tarina uhkista ja niistä varoittamisesta sekä paljon muutakin tiedustelusta on sivuilla 12–16.

KUVA: JURA JUKOLA

Maihinnousu Teikariin

Viipurinlahdella sijaitsevan Teikarin saaren omistuksesta käytiin kesällä 1944 raivoisia taisteluja, jotka vaativat tuhansia ihmishenkiä. 56 vuotta myöhemmin saarelle suoritettiin uusi maihinnousu, mutta nyt ystävällisissä merkeissä: Venäjän rajavartioston punaiset kumiveneet kuljettivat kahden maan veteraanit vainajien saarelle taistelujen muistomerkkiä paljastamaan. Jo sitä ennen oli veteraanien yhteisvoimin torjuttu hanke kaavoittaa valtavia uhruksia vaatunut saari viipurilaisten kesämökkialueeksi. –Sivut 44-46

Sotahistoriaa Internetissä

Kun sotavuosina henkensä uhranneiden sankarivainajien tietokanta avattiin Internetissä, sivustot ruuhkautuivat niin että palvelinkone jouduttiin vaihtamaan tehokkaampaan malliin. Testasimme, miten se nyt toimii, ja samalla katsoimme, mitä muuta mielenkiintoista hakusanalla "sotahistoria" netistä löytyy. –*Sivut 58-59*

KUVA: TAPIO MAKINEN

TUPLAINTTI

Mikael Spehar piti asevelvollisuuden suorittamista kunnia-asianaan – eikä vain kerran, vaan kahdesti. Sekä Kroatian että Suomen kansalaisena hänelle kertyi kokemusta niin merijalkaväestä kuin Savon Prikaatistakin. –*Sivut 24-26*

Tuttuja löytyi

Myös ammattitaitoinen Leningradin sotilaspiirin keskusosastokunta osallistui kesällä Hamina Tattooseen. Kielivaikeuksista huolimatta tiedotuslehdessä löytyi tuttuja kollegoja eri puolilta maailmaa. –*Sivu 54*

Tieto telkien takana

Maanpuolustuskoulutus ry:n toiminnanjohtaja on tehnyt ikävän virheen. Hän on estänyt johdossaan olevien maanpuolustuspiirien päälliköitä antamasta johtavalle maanpuolustusaiikakauslehdelle Suomen Sotilalle tietoja heidän omiin vastualueisiinsa kuuluvista asioista. Järkeä ei voittanut silloinkaan, kun toimenpiteeseen kysyttiin perusteluja: yli viikon kuluttua toiminnanjohtaja ilmoitti vastauksen tulevan, kunhan yhdistyksen johtoelimet ovat käsitelleet asian. Tapahtumasarjasta lisää sisäsivuilla.

Maanpuolustuskoulutus ry. on julkisin varoin ylläpidetty, muun muassa sotilaskoulutusta antava yhdistys. Se toimii yhteiskunnallisesti niin herkällä alueella, että läpinäkyvyyden on oltava sataprosenttinen. Toiminnan pitää kestää arvostelu jopa sellaisilta tahoilta, jotka eivät hyväksy sitä, puhumattakaan niistä, jotka pyrkivät edistämään maanpuolustuksen asiaa. Asioiden valmistelussa ja kehittämisessä avoin keskustelu on ainoa kestävä tie. Mikään muu ei sovellu suomalaisen demokraattiseen yhteiskuntaan. Sensuurimieliala ja puhumattomuus vahingoittavat koko maanpuolustusta ja aiheuttaa katteettomia epäluuloja.

Yksittäiset kahnaukset - ja virheetkin - ovat inhimillisiä, ja niitä sattuu tekeville. Nyt toimeenpantu tiedotussulku ei ehkä kuitenkaan ole irrallinen tapahtuma. Se näyttää liittyvän siihen tiedotusnäkemukseen, jonka nojalla toiminnanjohtaja jätti muun muassa ottamatta huomioon itse koolle kutsumansa viestinnän asiantuntijaryhmän suosituksia.

Tässä yhteydessä on korostettava, ettei Maanpuolustuskoulutus ry:n päämäärien ja toiminnan isänmaallisuutta ole vähintäänään aihetta epäillä. Sen viestintä vain tuntuu jumiutuneen väärälle vuosisadalle.

Toimivaa, pohjoismaiseen demokratiaan istuvaa vapaaehtoista maanpuolustusjärjestelmää on koetettu saada aikaan jo kokonainen vuosikymmen. Suomen Sotilas on yrittänyt viedä kehitystä eteenpäin esittelemällä erilaisia vaihtoehtoja, rohkaisemalla keskustelua ja korostamalla viestinnän tärkeyttä. Puheenvuoroilla näyttää olleen vähän vaikutusta.

Vapaaehtoisella maanpuolustustyöllä ei ole enää varaa enempään erehdyksiin. Jo nyt on turhautunut liian paljon väkeä. Maanpuolustuskoulutus ry:n hallituksen on saatettava yhdistyksen johtamiskulttuuri vastaamaan ajan ja toimintaympäristön vaatimuksia.

Ihan kaikki uusiksi?

Tämän Suomen Sotilaan sisällä tavan mukaan julkaistavassa Sotilastekniikkalehdessä referoidaan laajasti ruotsalaista FOA-tidningeniä, joka on omistanut kokonaisen numeron IT:lle, informaatioteknologialle. Lehti kartoittaa sen vaikutuksia sodankäyntiin. Ruotsin puolustusvoimien komentaja Owe Wiktorin summaa ne erohaastattelussaan ykskantaan: kaikki menee uusiksi.

Suomessakin aletaan oivaltaa, että sota ja rauha eivät ole enää entisensä. Hyvä niin, sillä nyt alkaa olla kiire. Uhkat ovat uusia, samoin mahdollisuudet. Wiktorin kehottaa ottamaan pari askelta taaksepäin, hieraisemaan silmiä ja katsomaan entisiä välineitä ja menetelmiä uudessa valossa. Meidän on syytä tehdä samoin.

HEIKKI TIILIKAINEN

heikki.tiilikainen@suomensotilas.fi

5/2000

PÄÄTOIMITTAJA

Heikki Tiilikainen (09) 499 548

TOIMITUSSIHTEERI

Jura Jukola (09) 496 189

ERIKOISTOIMITTAJA

Jukka Knuutila

VAKITUISET AVUSTAJAT

Marjatta Hinkkala • Jukka Knuuti
Mika Kalakoski • Jukka I. Mattila
Eero Lehmuskallio • Jussi Niinistö
Juhani A. Niska • Risto Penttinen
Riitta Salo • Jukka Suvisaari
Pekka Visuri

TAITTAJAT

Ilkka Pitkänen
Kari Merilä (Tekniikkalehti)

NETTISOTILAS

Leif-Eric Rosendal

KENTTÄRADIO 100.3 MHZ

Jukka Vuolio

KUSTANTAJA

Kustannus Oy Suomen Mies

TOIMITUSJOHTAJA

Heikki Tiilikainen

TOIMISTO

Paula Kareinen
Leif-Eric Rosendal

MARKKINOINTI

Kim Vinari

OSOITE

Döbelninkatu 2, 00260 Helsinki

Puh: (09) 496 189

Fax: (09) 492 058

toimitus@suomensotilas.fi

www.suomensotilas.fi

TILAUSHINNAT

10 nroa vuodessa; kestopilaus
255 mk/vsk, määräaik. 295 mk/vsk,
opisk. ja varusmiehet 220 mk/vsk
Leikki 15 290
Tarkastettu 7.1.1999

ILMOITUKSET

Jarmo Paavola puh: (09) 496 189

Fax: (09) 492 058

Mediamyynti Norrlin Oy / Liisa Norrlin

Puh: (09) 590 395 ja (09) 590 804

Fax: (09) 592 587

OS-Media Oy

Olli Soininen puh: (09) 8733975

KIRJAPAINO

Itä-Uudenmaan Paino Oy
Itäinen Tullikatu 10, 07900 Loviisa

ISSN-1237-8704

Aikakauslehtien liiton jäsen